

LAŠVEIDĪGO ZIVJU VĒROŠANA GAUJAS NACIONĀLAJĀ PARKĀ

Zivju ceļš Līgatnē

Grūbas ūdenskritums

Gauja

Foto: Baltic Pictures un Juris Smajnskis

Maršruts

Gaujas Nacionālā parka "centrālā artērija" ir Gauja, kurai ir bagātīgs mazo pieteku klāsts. Daudzas no tām ir straujas un ātras, ar tīru, avotiem bagātu un nepiesārņotu ūdeni, tādēļ piemērotas lašveidīgo zivju – lašu (*Salmo salar*), taimiņu (*Salmo trutta*) un foreļu (*Salmo trutta fario*) – nārstošanai nārstošanai. Pēc garāka ceļojuma, lašveidīgās zivis rudenī dodas uz savām dzimšanas vietām, tādēļ tas ir laiks, kad tās var ne tikai vērot, bet arī pievērst pastiprinātu uzmanību krastā notiekošajam. Lašu vērotājs ir arī sava veida "dabas inspektors" – reindzērs, kas ieradies ar mērķi izzināt dabas vidi, vienlaikus radot pozitīvu cilvēku klātbūtnes efektu.

Ieteicamais laiks

Oktobra otra puse, novembra sākums.

Maršruta gaita

Ceļotājam ieteicams izvēlēties vienu vai vairākas vērošanas vietas un pašam izveidot savu vietu maršruta secību.

Garums

Lašveidīgo zivju vērošanas vietas galvenokārt ir punktveida objekti, izņemot Strīķupi (Vaidava), kur var doties vairāku kilometru garumā. Ja pārvietošanās līdzeklis ir automašīna, viena brauciena laikā var ietvert vairākas vietas, jo katrā var būt dažādas lašveidīgo zivju novērošanas sekmes.

Grūtības pakāpe. Vieglis.

Der zināt!

Seko līdzī Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapas jaunumiem (www.daba.gov.lv), jo minētās

iestādes vides gidī mēdz organizēt lašu vērošanas pasākumus! Katrs pats ir atbildīgs par drošību maršruta veikšanas laikā. Jūs atrodaties īpaši aizsargājamā dabas teritorijā! Aicinām jūs saudzēt un cienīt dabas un cilvēku radītās vērtības! Glābšanas dienesti: 112.

Rūpējies par dabu!

Neatstāj atkritumus mežā, bet vienmēr nogādā tos līdz tuvējai pilsētai. Mēs vēlamies, lai apmeklētājiem rūp šī parka nākotne!

Enter Gauja mobilā lietotne

GooglePlay

AppStore

SERVISS

I | Pārgaujas Tūrisma informācijas punkts
Pārgaujas nov., Straupes pag., Stalbe, "Ezeriņi",
26620422, turisms@pargaujasnovads.lv,
www.pargaujasnovads.lv

I | Siguldas novada tūrisma informācijas centrs,
Sigulda, Ausekļa iela 6, 67971335,
info@sigulda.lv, www.tourism.sigulda.lv

I | Līgatnes novada Tūrisma informācijas centrs
Līgatne, Sprīņu iela 2, 64153169, 29189707,
info@visitligatne.lv, www.visitligatne.lv

I | Amatas novada Tūrisma informācijas punkts
Amatas nov., Drabešu pag., Āraiši, 25669935,
28681083, turisms@and.lv, www.amata.lv

I | Cēsu Tūrisma informācijas centrs
Cēsis, Baznīcas laukums 1, 28318318,
info@cesis.lv, www.tourism.cesis.lv

I | Valmieras Tūrisma informācijas centrs,
Valmiera, Rīgas iela 10, 26332213,
tic@valmiera.lv, www.visit.valmiera.lv

I | Valmiermuižas Tūrisma informācijas punkts,
Burtņieku nov., Valmieras pag.,
Valmiermuiža, Dzirnau iela 2, 29135438,
info@valmiermuiza.lv, www.valmiermuiza.lv

G | AdventureRide, Pērle 1, Alderī,
29269559, info@adventureride.eu,
www.adventureride.eu

A | Atpūtas parks "Rāmkalni"
Inčukalna novads, Inčukalna pagasts,
"Vītiņkalni", 29100280, info@ramkalni.lv,
www.ramkalni.lv

B | Bīriņu Pils
Limbažu novads, Vidrižu pagasts, Bīriņi,
64024033, hotel@birinupils.lv,
www.birinupils.lv

A | Atpūtas parks un kempings "Ozolkalns"
Amatas nov., Drabešu pag., "Saulkrasti",
26400200, info@ozolkalns.lv,
www.ozolkalns.lv

K | Kempings, laivu bāze "Žagarkalns",
Cēsis, Mūrlejas iela 12,
26266266, info@zagarkalns.lv,
www.zagarkalns.lv

K | Kempings "Apaļkalns"
Pārgaujas nov., Raiskuma pag., 29448188,
apalkalns@inbox.lv, www.apalkalns.lv

K | Viesnīca "Karlamuiza Country Hotel",
Amatas nov., Drabešu pag., Kārļi,
26165298, info@karlamuiza.lv,
www.karlamuiza.lv
(Ēdināšana iepriekš piesakoties)

K | Kūrortviesnīca "Jonathan SPA Estate",
Amatas nov., Amatsciems, 25606066,
info@jonathanspahotel.com,
www.jonathanspahotel.com

K | "Valmiermuižas alus" darītava un Alus virtuve,
Burtņieku nov., Valmieras pag.,
Valmiermuiža, Dzirnau iela 2, 20264269
(ekskursijas alus darītavā),
info@valmiermuiza.lv, www.valmiermuiza.lv

APSKATES OBJEKTI

1 | Siguldas tilts pār Gauju 57.16562, 24.84098

Ērts un viegli sasniedzams punkts – nepilnu 2 km attālumā no Siguldas centra. Iecienīta lašu vērošanas vieta. Tiesa, tilta augstums virs upes līmeņa var būt traucējošs faktors pilnvērtīgai zivju vērošanai, taču to var "kompensēt" ar tālskati (8 x 30 vai 10 x 50 palielinājums).

2 | Siguldas gājēju tilts pār Gauju 57.14917, 24.80707

Gājieni uz tiltu (no Siguldas Kaķišiem 2 km) var apvienot ar gājieni pa Gaujas senlejas krastiem. Gauja pie tilta ir sekla, tādēļ saulainā laikā labi redzama tās smilšainā gultne

3 | Zivju nārsta vērošanas taka Līgatnē 57.23119, 25.04263,

Izveidota 2011. g. ar Eiropas zivsaimniecības fonda atbalstu Līgatnes centrā starp Ānfabrikas klintīm un Lustūža klinti (iepretim Līgatnes Tūrisma informācijas centram) aptuveni puskilometra garumā. Pie bijušā Līgatnes dzirnavu aizsprosta uzbūvēts zivju ceļš.

4 | Kārļu aizsprosts 57.23325, 25.21002

Atrodas uz Amatas. Tam blakus ierīkots zivju ceļš. Līdz aizsprostam varam nokļūt pa ceļu, kas ved no Kārļiem vai Ierīkiem, vai arī ejot pa Amatas taku.

5 | Ierīkupītes dabas taka 57.20829, 25.16896

Nelielā Grūba (Ierīkupīte, Melderupīte) aiz Vidzemes šosejas (A2) iepļūst dziļā ieļejā, kur upītes īsā posmā redzami četri ūdenskritumi – 2,3 m, 0,5 m, 1,7 m un 0,8 m augsti, ko veido Pļaviņu svītas dolomīta iežu atsegumi. Grūbas krastos izveidotas laipu takas, tiltiņi un skatu platformas. Kopējais takas garums, kas viegli veicams arī ģimenēm ar bērniem, ir nepilns kilometrs. Ja gadās būt īstajā laikā (oktobra beigās – novembra sākums), tad šajā vietā migrējošie laši mēģina pārvarēt šķēršļus un skati ir iespaidīgi! 2013. g. ziemā tika atklāts gaismas parks, kas rudenī, ziemā un agrā pavasarī izgaismo taku un tās tuvāko apkārtni diennakts tumšajā laikā.

6 | Strīkupīte 57.36038, 25.23794

Ap 3 km garš upes posms starp Lenču–Jāņmuižas ceļu un Strīkupītes ieteku Gaujā. Straujās un līkumotās upītes krastos plešas skaisti skujkoku meži, kas kopā ar meža ceļu (labajā upes krastā) rada lieliskus priekšnoteikumus lieliskai pastaigai, sēpošanai un arī lašveidīgo zivju vērošanai to migrācijas laikā.

7 | Cēsu tilts pār Gauju 57.31300, 25.22704

Atrodas 3,5 km attālumā no Cēsu centra.

8 | Rāmnieku tilts pār Gauju 57.35794, 25.30195,

Viegli sasniedzama vieta no Cēsīm. Gauja šajā vietā ir sekla, tādēļ piemērotos apstākļos zivīm vajadzētu būt labi redzamām

9 | Vaive 57.33057, 25.39214

Piemērotākās vietas lašu vērošanai atrodas Vaives lejtecē no tās ietekas Raunā līdz Vaives dzirnavu aizsprostam. Šajā posmā mazā Vaives upīte plūst pa 2 km platu senleju, kuras dziļums sasniedz 60 m. Vietām Vaives krastos slejas ainaviski smilšakmens atsegumi.

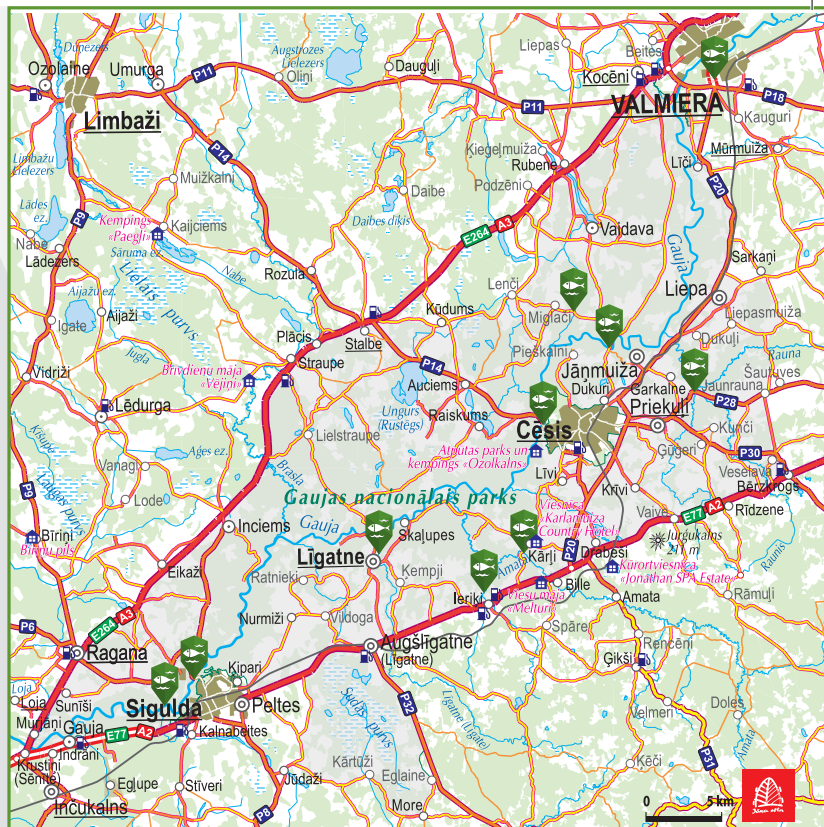
10 | Valmieras tilts pār Gauju 57.53607, 25.42412,

Atrodas pilsētas centrā (Cēsu ielā) pie Vidzemes augstskolas. Piemērota vieta lašveidīgo zivju migrācijas vērošanai, jo Gauja abpus tilta ir sekla un caur ūdens (ja nav bijušas lietavas) slānim ir redzamas smilšainās sēres.

Citas vietas

Lašu migrāciju var vērot arī Amatas un to pieteku, kā arī citu mazo upīšu – Rauna, Raunas, Jumaras krastos, respektējot privātīpašumu un Gaujas Nacionālā parka noteikumus.

KAD MIGRĒ LAŠI UN TAIMIŅI?

Lašveidīgo zivju migrācija uz to nārsta vietām sākās oktobra otrā pusē un turpinās līdz pat novembrim. Viens no sekmīgas migrācijas priekšnoteikumiem ir upju ūdens temperatūra, kurai jābūt 2 – 6 grādu robežās.

PIEMĒROTĀKĀS VĒROŠANAS VIETAS

Lašveidīgo zivju vērošanas veiksmē ir atkarīga no ūdens līmeņa upēs, ūdens dzidrības un meteoroloģiskajiem apstākļiem. Ja pirms migrācijas vai migrācijas laikā ir bijušas lietavas, Gaujas un to pieteku krastos ūdens ir piesātināts ar smilšu un māla daļiņām, kas padara to tumšu un neaurskatāmu. Tad zivis ir grūti pamanīt. Kā alternatīva var būt citas piemērotākas vietas – dabiski vai cilvēka radīti šķēršļi: krāces, ūdenskritumi, zemi aizsprosti vai zivju ceļi, ko lašveidīgām zivīm nākas pārvarēt, lecot tiem pāri!

LAŠU VĒROTĀJA INVENTĀRS:

- piemērots apģērbs dažādiem laika apstākļiem;
- ja ejam gar mazo upīšu krastiem – piemēroti apvidus apavi vai gumijas zābaki;
- tālskatis (lašu vērošanai no tiltiem);
- fotokamera;
- tālrunis, pa kuru piezvanīt dabas inspektoram, ja ieraugi ko nelikumīgu.

VĒRO LAŠUS VIDEI DRAUDZĪGĀ VEIDĀ!

- Lašus vēro no tāda attāluma, kas netraucē zivju dabisko dzīves ritumu un gaitas.
- Ja fotografē, lieto fotokameru, ar kuras palīdzību vari zivis "pievilkt" pēc iespējas tuvāk.
- Jo vairāk dabas vērotāju rudenī būs upju krastos, jo mazāka iespēja būs sliktiem cilvēkiem veikt nelikumīgas rīcības. Tas nozīmē, ka tava klātbūtne mazo upīšu krastos palīdz saglabāt mūsu dabas vērtības.